

Sygn. akt IC 715/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2016r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO. Arkadiusz Marcia

Protokolant : Magdalena Kielbus

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2016 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa S. D.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w M.

o zapłatę

I. powództwo oddała;

II. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej koszty procesu w kwocie 3.617 zł.

Sygn. akt I C 715/15

UZASADNIENIE

Powód S. D. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M. na jego rzecz kwoty 84.690,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 10 lutego 2015 r. do dnia zapłaty. Nadto domagał się zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przewidzianych, w tym 3.600,00 zł tytułem zastępstwa procesowego oraz kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że nabył od swego poprzednika - (...) Sp.z o.o. wierzytelności wynikające z prawa własności łupiarki bramowej (...) nr fabryczny (...) wraz z roszczeniami akcesoryjnymi, a w tym roszczeniem za bezumowne korzystanie z rzeczy. Naprowadzał, iż poprzednik prawny powoda był w dacie cesji wierzytelności właścicielem przedmiotowej łupiarki, a w okresie od X.2010 r. do XII. 2014 r., tj. za okres 51 miesięcy pozwana spółka korzystała z łupiarki bezumownie. Podnosił, iż wysokość odszkodowania za bezumowne korzystanie z łupiarki wyliczył jako iloczyn czynszu dzierżawnego w wysokości 1666,60 zł miesięcznie i czasu korzystania z łupiarki (51 miesięcy). W ocenie powoda czynsz dzierżawny równy jest wysokości amortyzacji łupiarki z okresu 10 lat przy cenie netto 200.000,00 zł

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Sp. z o.o. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, z uwzględnieniem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwana wskazała, iż mocą umowy sprzedaży z dnia 7 czerwca 2010 r. zawartej z poprzednikiem powoda - (...) pozwany nabył łupiarkę bramową (...) nr fabryczny (...) za cenę 244.000,00 zł.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

W dniu 7 czerwca 2010 r. pomiędzy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. (jako zamawiającym) a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M. (jako wykonawcą) zawarta została umowa sprzedaży nr (...), na mocy której (...) Sp. z o.o. zobowiązał się dostarczyć (...) Sp. z o.o. bryły granitowe, tj.:

- bryły z granitu S. (...) w rozmiarach 2-6 ton w cenie 340,00 zł netto za 1 tonę,
- bryły z granitu V. V. w rozmiarach 2-8 ton w cenie 300,00 zł netto za 1 tonę,
- bryły z granitu B. V. w rozmiarach 2-8 ton w cenie 300,00 zł netto za 1 tonę,

zaś (...) Sp. z o.o. sprzedał (...) Sp. z o.o. łupiarzkę ramową (...) o numerze fabrycznym (...) za cenę 200.000,00 zł netto. Fakturowanie łupiarzki miało nastąpić w dniu 1 sierpnia 2010 r.

W umowie zastrzeżono też, że zamawiający zobowiązuje się zakupić taką ilość brył granitowych, która zapewni całkowite rozliczenie zakupionej maszyny przez wykonawcę w okresie obowiązywania umowy. W przypadku zaś nie wywiązania się z zakupu wystarczającej ilości brył granitowych przez zamawiającego w okresie obowiązywania umowy, po okresie jej obowiązywania łupiarzka stać się miała własnością wykonawcy, przy czym strony uznały za niedopuszczalne jakiegokolwiek roszczenia wobec siebie.

Łupiarzka w okresie obowiązywania umowy miała pozostawać w użytkowaniu wykonawcy ((...) Sp. z o.o.) i pozostać jego własnością po jej zakończeniu.

Zapłata wykonawcy za łupiarzkę następować miała sukcesywnie, odliczając 12,5% wartości każdej faktury sprzedaży brył granitowych zamawiającemu ((...) Sp. z o.o.).

Celem zapewnienia całkowitej spłaty łupiarzki zamawiający zobowiązał się zakupić następujące ilości brył granitowych w przeciągu obowiązywania umowy:

- bryły z granitu S. w ilości co najmniej 900 ton,
- bryły z granitu V. w ilości co najmniej 3900 ton,
- bryły z granitu B. w ilości co najmniej 900 ton

Strony umowy ustaliły, iż całość zamówienia powinna być wykonana w okresie:

- od dnia 7 czerwca 2010 r,
- od dnia 6 czerwca 2013 r.

Rozliczenie pomiędzy stronami za wykonanie przedmiotu umowy następować miało na podstawie wystawionych przez stronę pozwaną lub stronę powodową faktur dostawy w okresach miesięcznych.

W imieniu (...) Sp. z o.o. z/s w Z. umowę zawarł i podpisał W. W., działając jako Prezes Zarządu spółki; w imieniu wykonawcy- K. P..

dowód: umowa nr (...) - k. 52- 54

zeznania świadka A. P.- k. 105

Przed zawarciem w/w umowy (...) Sp. z o.o. z/s w M. dzierżawiła od (...) Sp. z o.o. z/s w Z. łupiarzkę bramową (...) (od 2010 r.). Wysokość czynszu dzierżawnego wynosiła ok. 2.000,00-3.000,00 zł.

dowód: uzasadnienie wyroku SO w Legnicy z dnia 13.01.2015 r.- k. 15- 22

zeznania świadka A. P.- k. 105

przesłuchanie K. N.- k. 105

W dniu 7 września 2010 r. (...) Sp. z o.o. z/s w Z. z tytułu sprzedaży łupiarzki bramowej (...) wystawiła (...) Sp. z o.o. z/s w M. fakturę VAT nr (...) na kwotę 244.000,00 zł brutto z terminem płatności określonym na dzień 7 października 2010 r. Fakturę tą za (...) Sp. z o.o. wystawił i podpisał W. W..

dowód: uzasadnienie wyroku SO w Legnicy z dnia 13.01.2015 r.- k. 15- 22

Po zawarciu umowy sprzedaży pozwana spółka dokonała ulepszeń maszyny, co wiązało się z kosztami w wysokości ok. 50- 60 tys zł.

dowód: przesłuchanie K. N.- k. 105

Należność za łupiarzkę nie została uregulowana. Do zapłaty pozostało ok. 200.000,00 zł.

bezsporne

W dniu 19 marca 2015 r. w Ś. pomiędzy S. D. a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. doszło do zawarcia umowy zbycia wierzytelności z prawem odstąpienia oraz przyjęciem odpowiedzialności za wypłacalność dłużnika. Na podstawie tejże umowy cedent ((...) Sp. z o.o.) przelał stosownie do art. 509 i nast. Kodeksu cywilnego na cesjonariusza wierzytelności przysługujące cedentowi (S. D.) wobec (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M. z tytułu prawa własności łupiarzki bramowej (...) nr fabryczny (...)

Strony umowy ustaliły, iż na podstawie w/w umowy na cesjonariusza przechodzą wszelkie roszczenia akcesoryjne, a zwłaszcza roszczenie o odszkodowanie za bezumowne korzystanie z łupiarzki przez dłużnika.

dowód: umowa zbycia wierzytelności- k. 10-12

Pismem z dnia 19 marca 2015 r. (...) Sp. z o.o. z/s w Z. zawiadomiła (...) Sp. z o.o. z/s w J. o przelewie wierzytelności (...) Sp. z o.o. z/s w Z. z tytułu prawa własności łupiarzki bramowej (...) nr (...) na rzecz S. D..

W odpowiedzi na powyższe (...) Sp. z o.o. z/s w M. odmówiła w całości uznania zgłoszonego żądania zapłaty, uznając je za bezpodstawne zarówno co do zasady, jak i wysokości i podnosząc, że brak podstaw do przyjęcia, że przelew wierzytelności został skutecznie dokonany.

dowód: zawiadomienie o przelewie wierzytelności- k. 14

odpowiedź na zawiadomienie o przelewie wierzytelności- k.65-66

Pismem z dnia 14 czerwca 2013 r. (...) Sp. z o.o. poinformował (...) Sp.z o.o., iż z dniem 6 czerwca 2013 r. upłynął czas realizacji założeń zawartych w umowie z dnia 7.06.2010 r., proponując dokonanie kompensaty zobowiązań spółki (...) z tytułu niezapłaconych faktur i not odsetkowych.

dowód: powiadomienie z dnia 14.06.2013 r. wraz z propozycją kompensaty- k. 99- 101

Postanowieniem z dnia 25 października 2013 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia- Fabrycznej we Wrocławiu IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego wykreślił z danych zawartych w Krajowym Rejestrze Sądowym spółki (...) dane dotyczące osoby wchodzącej w skład organu zarządu, tj. Prezesa Zarządu W. W. wobec skazania W. W. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia- Śródmieście z dnia 6.05.2008 r. (sygn. akt V K 2172/05) za czyn z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk oraz prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia

19.10.2012 r. (sygn. akt VI K 792/10) za czyn z art. 300 § 2 kk i związany z tym ustawowy zakaz pełnienia funkcji członka zarządu w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.

W dniu 9 maja 2014 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników spółki (...) podjęło uchwały nr (...), na mocy których odpowiednio odwołano W. W. z funkcji prezesa jednoosobowego zarządu spółki i powołano na nią L. S..

Wnioskiem z dnia 22 maja 2014 r. spółka (...) wystąpiła do Sądu Rejonowego dla Wrocławia- Fabrycznej we Wrocławiu z wnioskiem o dokonanie zmiany danych dotyczących osoby nowego prezesa zarządu spółki- L. S..

dowód: wyrok SO w Legnicy z dnia 13.01.2015 r. wraz z uzasadnieniem- k. 15- 22

postanowienie SR dla Wrocławia- Fabrycznej we Wrocławiu z 25.10.2013 r.- k. 77

zaświadczenie o dokonaniu wpisu z 25.10.2013 r.- k. 76

Firma (...) nigdy nie kwestionowała ważności umowy (...).

dowód: przesłuchanie K. N.- k. 105

Pozwem z dnia 4 października 2013 r. wniesionym do Sądu Okręgowego w Legnicy (...) Sp. z o.o. w Z. domagał się zasądzenia od (...) Sp. z o.o. z M. kwoty 244.000,00 zł jako równowartości ceny sprzedanej przez (...) Sp. z o.o. firmie (...) Sp. z o.o. łupiarki bramowej (...) nr (...).

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Legnicy VI Wydział Gospodarczy z dnia 13 stycznia 2015 r. powództwo (...) Sp. z o.o. w Z. przeciwko (...) Sp. z o.o. z M. zostało oddalone wobec ustalenia, iż umowa z dnia 7 czerwca 2010 r. stanowiła czynność sprzeczną z ustawą, bezskuteczną.

dowód: wyrok SO w Legnicy z dnia 13.01.2015 r. wraz z uzasadnieniem- k. 15- 22

Pismem z dnia 21 stycznia 2015 r. (...) Sp. z o.o. w Z. wezwał (...) Sp. z o.o. w M. do zapłaty kwoty 169.983,00 zł tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie z łupiarki bramowej (...) nr fabryczny (...) za okres od października 2010 r. do grudnia 2014 r., co stanowi 51 miesięcznych okresów- w terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania pd rygorem skierowania sprawy na drogę sądową.

dowód: wezwanie do zapłaty z 21.01.2015 r.- k. 23

W odpowiedzi na powyższe wezwanie (...) Sp. z o.o. w Z. odmówił w całości uznania zgłoszonego żądania uznając je za bezpodstawne co do zasady, jak i wysokości.

dowód: odpowiedź na wezwanie do zapłaty- k. 24-26

Po zawarciu umowy sprzedaży łupiarka znajdowała się na terenie zakładu (...) Sp. z o.o. Od momentu zaprzestania realizacji umowy była wykorzystywana sporadycznie, kilka razy w miesiącu.

dowód: przesłuchanie K. N.- k. 105

Wartość stawki czynszu dzierżawnego za maszynę (...) (...) z roku 1997 wynosi 1270,21 zł miesięcznie.

Średnia wartość rynkowa nowego urządzenia wynosi 81.400,00 euro (ok. 346.837,26 zł). Wartość maszyny 13-letniej w roku 2010 wynosi 46.962 zł.

dowód: opinia biegłego sądowego B. M.- k. 134- 142

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, dlatego też podlegało ono oddaleniu w całości.

Powód domagał się od pozwanego zapłaty kwoty 84.690,60 zł wywodząc zasadność swego roszczenia z umowy cesji wierzytelności zawartej z poprzednikiem prawnym pozwanego- firmą (...), mocą której powód nabył wierzytelności wynikającego z bezumownego korzystania przez firmę (...) z maszyny- łupiarce bramowej (...) nr (...) w okresie od października 2010 r. do grudnia 2014 r. Kwestią pierwszorzędą było zatem ustalenie, czy poprzedniemu właścicielowi ((...) Sp. z o.o.) przysługiwała względem pozwanego wierzytelność, na którą- dochodząc roszczenia- powołuje się powód. Przedmiotem przelewu jest bowiem wierzytelność, czyli prawo podmiotowe przysługujące wierzycielowi do żądania od dłużnika, aby spełnił świadczenie. Istotne jest to, aby owa wierzytelność istniała, nadto aby cedent miał prawną możliwość nią rozporządzać. Warto też dodać, że z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki, przy czym wierzytelność cedenta przechodzi na cesjonariusza w takim stanie, w jakim ona dotychczas istniała.

Podstaw istnienia wierzytelności poprzednika- firmy (...) powód upatrywał w korzystaniu przez pozwanego bez tytułu prawnego w okresie od października 2010 r. do grudnia 2014 r. z łupiarce bramowej (...) nr (...), stanowiącej wówczas własność (...), co w jego ocenie winno skutkować odpowiedzialnością pozwanego w zakresie wynagrodzenia za władanie maszyną.

Rozstrzygnięcie co do zakresu ewentualnej odpowiedzialności pozwanego wobec poprzednika prawnego powoda wymaga ustalenia charakteru władztwa pozwanego nad spornym urządzeniem we wskazywanym przez powoda okresie.

Zawarta między pozwanym a poprzednikiem prawnym powoda umowa sprzedaży z dnia 7 czerwca 2010 r. nr(...) stanowiła czynność sprzeczną z ustawą, tj. z przepisami regulującymi reprezentację osób prawnych i jako taka nie mogła stanowić podstawy przeniesienia własności spornej kruszarki na rzecz strony pozwanej. Firmę (...) Sp. z o.o. przy zawieraniu umowy reprezentował W. W. (prezes zarządu spółki). Zauważyć tymczasem należy, iż nie mógł on reprezentować skutecznie w/w spółki jako jej organ, bowiem nie posiadał takiej zdolności- w wyniku skazania go prawomocnym wyrokiem SR dla Wrocławia- Śródmieścia z dnia 6.05.2008 r. (sygn. akt V K 2172/05) za czyn objęty zakazem art. 18 § 2 ksh, utracił zdolność do pełnienia funkcji w organach spółek kapitałowych. Zaznaczyć trzeba, iż orzeczenie to uprawomocniło się z dniem 30 grudnia 2009 r., zaś zgodnie z art. § w/w art. zakaz, w którym mowa w paragrafie poprzednim, ustaje z upływem piątego roku od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego, jednakże nie może skończyć się wcześniej niż z upływem trzech lat od dnia zakończenia okresu odbywania kary. Powyższe oznacza, iż w dacie zawarcia umowy nr (...) zakaz ten nadal obowiązywał, a w konsekwencji W. W. nie mógł pełnić funkcji Prezesa Zarząd spółki (...) z tej przyczyny, iż nie posiadał w tym zakresie odpowiedniej zdolności. Powyższe oznacza, iż zawarcie przez W. W. w dniu 7 czerwca 2010 r. sprzedaży łupiarce (...) nie mogło wywołać skutków prawnych z uwagi na fakt braku w spółce (...) organu uprawnionego do działania w jej imieniu (vide: art. 201 § 1 ksh). Skoro zatem działanie W. W. nie mogło zostać uznane jako skuteczne działanie organu spółki (...), to czynność prawna przez niego dokonana (zawarcie umowy sprzedaży) jako przez osobę nieuprawnioną do reprezentowania strony powodowej, była czynnością bezskuteczną. Czynność ta nie została potwierdzona- w myśl art. 103 § 1 kpc) przez L. S. jako osobę uprawnioną do działania w imieniu w/w spółki.

Ustalenie, iż strony nie łączyła umowa sprzedaży, prowadzi do wniosku, iż pozwany korzystając ze spornego urządzenia czynił to jako posiadacz. Należało zatem rozstrzygnąć, czy było to posiadanie w dobrej, czy złej wierze. Powstanie roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy zależy od tego, czy legitymowanym biernie jest posiadacz zachwiany w dobrej wierze – w takim wypadku roszczenie to powstaje od chwili, w której dowiedział się on o wytoczeniu powództwa o wydanie rzeczy, czy też posiadacz w złej wierze – gdy taki posiadacz jest zobowiązany od samego początku (zob. E. Gniewek, [w:] System pr. pryw., t. 3, s. 908). Z tą samą chwilą liczy się termin wymagalności roszczenia (R. T., Roszczenia uzupełniające, s. 61).

Wobec treści zebranego materiału dowodowego, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do przyjęcia, że powód był posiadaczem w złej wierze.

Zgodnie z dominującym poglądem dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu posiadacza rzeczy, że przysługuje mu prawo własności. Artykuł 7 kc w procesie ustalania dobrej wiary przewiduje domniemanie o charakterze wzruszalnym, co oznacza, że to na właścicielu będzie spoczywał dowód co do tego, że posiadacz nie znajduje się w dobrej wierze.

Posiadaczem w złej wierze jest podmiot, który wie o tym, że nie jest właścicielem rzeczy lub powinien przypuszczać, w danych okolicznościach, że rzecz przez niego posiadana stanowi własność innej osoby.

Niesporną okolicznością było, iż w okresie X.2010 r.- XII.2014 r. pozwana spółka władała łupiarką (...) nr (...)i z niej korzystała wywodząc prawo własności do tego urządzenia z umowy nr (...) z dnia 7 czerwca 2010 r. Nie ulega też żadnej wątpliwości, iż obie strony tejże umowy do momentu wyrokowania przez Sąd Okręgowy w Legnicy (co miało miejsce w dniu 13 stycznia 2015 r.) były przekonane, że nastąpiło skuteczne przeniesienie własności łupiarki - (...) powództwo o zapłatę przeciwko (...) opierał o niewywiązanie się przez pozwanego z obowiązku zapłaty za sprzedany towar (łupiarkę (...)), co nakazuje przyjąć, iż pozostawał w przeświadczeniu, że własność łupiarki przysługuje pozwanemu. Podkreślenia wymaga, że żadna ze stron w toku tamtejszego procesu, ani wcześniej nie kwestionowała ważności tejże umowy, ani jej treści. Co więcej (...) nigdy nie zgłaszał wobec pozwanego żadnych żądań co do wydania rzeczy, bądź zaniechania jakichkolwiek działań; pozwany korzystał z niej za wyraźną zgodą poprzednika prawnego powoda. Powyższe pozwala uznać, iż przekonanie pozwanego o przysługujących mu uprawnieniach do wykonywania władztwa nad sporną maszyną było usprawiedliwione okolicznościami sprawy. Datą, w której uznać można, iż nastąpiła utrata przez pozwanego statusu posiadacza w dobrej wierze jest data wyrokowania przez Sąd Okręgowy w Legnicy, a więc 13 stycznia 2015 r. W tej dacie zarówno pozwany, jak i poprzednik prawny powoda mieli już świadomość, że pozwanemu nie przysługuje prawo własności spornej łupiarki, a zatem ta data wyznacza początek pozostawania przez pozwanego w złej wierze.

Konstatacja powyższa pozwoliła pozwanemu uwolnić się od odpowiedzialności za korzystanie z łupiarki (...) we wskazywanym przez powoda okresie. Ustawodawca zwalnia bowiem samoistnego posiadacza w dobrej wierze z wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy (vide: art. 224 i art. 225 k.c.). Skoro zatem do 13 stycznia 2015 r. pozwany był posiadaczem w dobrej wierze, to w okresie X.2010 – XII. 2014 r. nie był zobowiązany do zapłaty za korzystanie z rzeczy.

Warto wspomnieć, iż sytuacja posiadacza samoistnego w dobrej wierze zmienia się po wytoczeniu przeciwko niemu powództwa windykacyjnego. Od chwili dowiedzenia się o wytoczeniu powództwa o wydanie rzeczy posiadacz samoistny musi liczyć się z obowiązkiem jej zwrotu, a w konsekwencji jest zobowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy. Dla wystąpienia skutków, o których mowa w art. 224 § 2 KC niezbędnym jest jednakże wytoczenie powództwie. Na równi z powództwem windykacyjnym jest traktowane dowiedzenie się o podjęciu przez właściciela innych środków prawnych, np. powództwa o ustalenie, że powód jest właścicielem rzeczy (zob. A. Zbiegień-Turzańska, [w:] K. Osajda (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, s. 1132). Zwrócić trzeba uwagę, iż dotychczas takie powództwo nie zostało wytoczone.

Konsekwencją takiej oceny zgromadzonego materiału dowodowego było uznanie żądania powoda za nieuzasadnione, co skutkowało oddaleniem powództwa w całości.

Zawarte w pkt II wyroku orzeczenie o kosztach procesu jest uzasadnione w świetle treści przepisów art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Zgodnie z treścią art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W związku z oddaleniem żądania powoda w całości uznać go należy za przegrywającego proces, zaś pozwaną za wygrywającą. Na zasądzone od powoda na rzecz pozwanej koszty procesu składają się koszty zastępstwa procesowego pozwanej przez profesjonalnego pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 3.600 zł, która to kwota znajduje oparcie w treści § 6 pkt 6 w zw. z art. § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 roku, Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.), a także kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.